

SAKSUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 24/00005-3
Saksbehandler Edgar Vegge

Høring på endringer i energiloven og plan- og bygningsloven for solkraftanlegg og forskrift om konsekvensutredninger for kraftledninger og solkraftanlegg

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Forvaltningsutvalget	01.02.2024	4/24

Forvaltningsutvalget har behandlet saken i møte 01.02.2024 sak 4/24**Møtebehandling**

Kvinesdal Ap fremmet følgende forslag til vedtak:

Kvinesdal kommune støtter forslaget til endringer i plan- og bygningsloven som sikrer at solkraftanlegg skal behandles etter samme mønster som vindkraftanlegg.

Å flytte grensa til 50 km for 132 kV kraftledninger for å forenkle saksgangen og få nytt nett raskere på plass, anses å være et rimelig kompromiss for å gjøre saksbehandlingen enklere i saker vedrørende utbygging av strømmettet. Vi opplever i dag store prisforskjeller mellom de forskjellige regionene, og strømutvalget har slått fast at hovedgrunnen til det er at vi har for lite nett. Dermed er det viktig å få plass et system som kan medføre at vår nettkapasitet blir forbedret innen rimelig tid.

For solkraftanlegg så er kommunen enig i forslaget om plikt til forhåndsmelding. Grensen på 30 MWp, noe som tilsvarer et arealbeslag på om lag 300 dekar, er et akseptabelt nivå. Det er viktig at vi lager regler som sikrer forvaltningen av naturressursene på best mulig måte. Det er et økende kraftbehov i Norge, og da er det viktig at det legges til rette for mulig utbygging der hvor lokalsamfunnet og næringslivet ønsker det.

Votering

Kommunedirektørens innstilling ble vedtatt med 5 mot 2 stemmer (Ap)

Forvaltningsutvalgets vedtak

Kvinesdal kommune støtter forslaget til endringer i plan- og bygningsloven som sikrer at solkraftanlegg skal behandles etter samme mønster som vindkraftanlegg.

Når det gjelder 132 kV kraftledninger så foreslår kommunen å beholde dagens grense for forhåndsmelding på 15 km. Å flytte grensa til 50 km for å forenkle saksgangen og få nytt nett raskere på plass, kan gå på bekostning av de gode løsningene. Kommunen mener dette ikke er veien å gå og foreslår å beholde dagens grense på 15 km.

For solkraftanlegg så er kommunen enig i forslaget om plikt til forhåndsmelding. Men vi mener grensa på 30 MWp, noe som tilsvarer et arealbeslag på om lag 300 dekar, er for høyt. For å sikre at de beste løsningene kommer på bordet tidligst mulig, bør kravet om forhåndsmelding slå inn tidligere. Kommunen foreslår ei grense på 10 MWp som tilsvarer et arealbeslag på rundt 100 dekar.

Høring på endringer i energiloven og plan- og bygningsloven for solkraftanlegg og forskrift om konsekvensutredninger for kraftledninger og solkraftanlegg

Kommunedirektørens innstilling:

Kvinesdal kommune støtter forslaget til endringer i plan- og bygningsloven som sikrer at solkraftanlegg skal behandles etter samme mønster som vindkraftanlegg.

Når det gjelder 132 kV kraftledninger så foreslår kommunen å beholde dagens grense for forhåndsmelding på 15 km. Å flytte grensa til 50 km for å forenkle saksgangen og få nytt nett raskere på plass, kan gå på bekostning av de gode løsningene. Kommunen mener dette ikke er veien å gå og foreslår å beholde dagens grense på 15 km.

For solkraftanlegg så er kommunen enig i forslaget om plikt til forhåndsmelding. Men vi mener grensa på 30 MWp, noe som tilsvarer et arealbeslag på om lag 300 dekar, er for høyt. For å sikre at de beste løsningene kommer på bordet tidligst mulig, bør kravet om forhåndsmelding slå inn tidligere. Kommunen foreslår ei grense på 10 MWp som tilsvarer et arealbeslag på rundt 100 dekar.

Vedlegg

Saken kort fortalt

Kommunen har fått to saker på høring som gjelder solkraftanlegg og kraftledninger.

For solkraftanlegg betyr forslaget at anleggene skal behandles etter samme mønster som vindkraftanlegg. Det vil si at det skal gjøres en overordnet avklaring av arealbruken etter plan- og bygningsloven gjennom områderegulering, før det kan gis konsesjon etter energiloven. I tillegg foreslås det å innføre plikt til å sende inn melding med forslag til utredningsprogram. Per i dag er det ikke noe krav om meldeplikt, men departementene mener det er naturlig at plikten skal gjelde også for solkraftverk av en viss størrelse. Grensa foreslås satt til anlegg med installert effekt på over 30 MWp, noe som tilsvarer et areal på om lag 300 dekar.

For kraftledninger på 132 kV foreslår departementene å heve grensa for når en tiltakshaver må sende forhåndsmelding fra 15 km til 50 km.

Kommunedirektøren foreslår å støtte forslaget til endringer i plan- og bygningsloven for solkraftanlegg, men mener at kravene til meldingsplikt må slå inn tidligere enn departementene legger opp til.

Bakgrunn

Kommunen har fått to saker på høring som gjelder solkraftanlegg og kraftledninger:

- endringer i energiloven og plan- og bygningsloven (pbl.) for solkraftanlegg
- endringer i forskrift om konsekvensutredninger (KU-forskriften) for kraftledninger og solkraftanlegg

Det er Olje- og energidepartementet, Kommunal- og distriktsdepartementet og Klima- og miljødepartementet som står bak høringsforslagene.

Om endringene i energiloven og plan- og bygningsloven (pbl.)

Stortinget ba i fjor sommer regjeringen om å legge fram et forslag til hvordan bakkemonterte solkraftanlegg kan inkluderes i pbl. Forslaget kommunen nå har fått på høring legger opp til at solkraftanlegg skal behandles etter samme mønster som vindkraftanlegg. Det vil si at det skal gjøres en overordnet avklaring av arealbruken etter pbl. gjennom områderegulering, før det kan gis konsesjon etter energiloven. Det overordnede formålet med forslaget er å styrke kommunenes rolle i planlegging og utbygging av solkraft på land.

Endringene er som følger:

- Energiloven § 2-2 endres slik at konsesjon for solkraft på land ikke lenger kan gis før tiltaket er planavklart etter pbl. Hovedregelen er at dette skjer gjennom vedtak av en områderegulering, som skal være på et overordnet nivå. Den detaljerte planleggingen skjer gjennom konsesjonsbehandlingen og etterfølgende detaljplaner etter energiloven. Det stilles ikke krav om samtidig behandling av de to prosessene, men det legges opp til at slik samordning kan skje der dette er hensiktsmessig.
- Pbl. § 3-7 endres slik at konsesjonsmyndigheten for solkraftanlegg, etter samtykke fra kommunen, kan sende områdereguleringer for solkraft på høring og legge dem ut til offentlig ettersyn, samtidig med høring av konsesjonssøknaden etter energiloven. Kommunen er fortsatt planmyndighet, og de vanlige regler for planlegging etter pbl. gjelder.
- Bestemmelsen i pbl. § 6-4 siste ledd om statlig arealplan endres til ikke lenger å gjelde for solkraftanlegg. Endringen innebærer at Olje- og energidepartementet ikke lenger kan beslutte at konsesjon for solkraftanlegg uten videre skal ha virkning som statlig plan.
- Pbl. § 12-1 endres slik at det nå stilles et krav om områderegulering for konsesjonspliktige solkraftanlegg. Områdereguleringen skal være overordnet, og detaljeringsnivået skal begrenses til overordnede arealmessige forutsetninger som er relevante for kommunens beslutning om arealbruk. Det kan dispenseres fra krav om områderegulering der overordnede arealmessige forutsetninger er utredet og avklart på samme detaljeringsnivå som områderegulering i annen plan, f.eks. kommune(del)plan.
- Pbl. § 12-2 endres slik at kommunene får rett til å kreve at private utarbeider områderegulering for solkraftanlegg. Etter dagens regelverk kan ikke kommunen pålegge andre myndigheter eller private å utarbeide områderegulering. Intensjonen med lovendringen er at i de tilfeller det foreligger en konkret tiltakshaver, kan kommunen be denne om å sette i gang områderegulering for å avklare om det kan etableres solkraftanlegg. Ved at reglene for private planforslag gjøres gjeldende for slike områdereguleringer, vil blant annet reglene om oppstartfasen og tidsfrister gjelde. Kommunene kan etter dette beslutte at et forslag til områderegulering for solkraft kan stoppes allerede i oppstartsfasen.
- I § 12-18 innføres en begrensning i adgangen til å oppheve og endre reguleringsplan for både solkraft- og vindkraftanlegg. For vindkraftanlegg er dette en endring fra gjeldende lov som er begrenset til områderegulering. Endringen i § 12-18 har sammenheng med at særregelen om å kunne gi endelig konsesjon etter energiloven med virkning som statlig arealplan oppheves.
- Pbl. § 34-2 får et nytt tolvte ledd med en overgangsbestemmelse som også skal gjelde for vindkraft på land. Bestemmelsen innebærer at regelen om at konsesjonspliktige vindkraft- og solkraftanlegg på land etter energiloven skal ha områderegulering, ikke gjelder for mindre konsesjonspliktige endringer innenfor eksisterende solkraft- og vindkraftanlegg bygget ut i medhold av konsesjon gitt før krav om områderegulering ble innført. Forutsetningen er at kommunen ikke finner at en områderegulering likevel bør gjennomføres.

Reglene vil bare gjelde for store solkraftanlegg som er konsesjonspliktige, det vil si anlegg der utbygger eller det lokale nettselskapet må etablere høyspenningsanlegg (spenning over 1 kV) for å få kraften ut på nettet. I praksis betyr dette anlegg som er montert på bakken. Mindre anlegg som kan tilkobles lavspenningsanlegg trenger ikke konsesjon etter energiloven. Slike ikke-konsesjonspliktige anlegg må avklares med kommunen etter plan- og bygningsloven, på linje med andre energitiltak som ikke er konsesjonspliktige etter energiloven.

Høringsnotatet med mer ligger på [regjeringens nettsider](#).

Endringer i KU-forskriften

For kraftledninger på 132 kV foreslår departementene å endre KU-forskriften slik at grensa for når en tiltakshaver må sende forhåndsmelding heves fra 15 km til 50 km. Tiltakshaver får samtidig en rett, men ikke plikt, til å melde kraftledninger på 132 kV som er mellom 15 og 50 km lange. Hensikten er å få nytt strømmnett på plass raskere. Ved å fjerne meldeplikten for noen kraftledningssaker, og dermed å overføre den tidlige forankringen av konsekvensutredningen til utbygger, vil NVE få færre meldinger til behandling. Tiltakshaver kan da starte konsekvensutredningene uten at et utredningsprogram er fastsatt av NVE. Departementene mener dette tiltaket er nyttig i en periode hvor NVE har mange kraftledningssaker liggende i kø.

For solkraftanlegg foreslås det å innføre plikt til å sende inn melding med forslag til utredningsprogram. Per i dag er det ikke noe krav om meldeplikt, men departementene mener det er naturlig atplikten skal gjelde også for solkraftverk av en viss størrelse. Grensa foreslås satt til anlegg med installert effekt på over 30 MWp, da anlegg over denne størrelsen kan være kontroversielle eller gi store virkninger for miljø og samfunn. 30 MWp tilsvarer et arealbeslag på om lag 300 dekar. Grensa for vindkraftanlegg er på 10 MW som tilsvarer arealbeslaget til 3-4 turbiner.

Høringsnotatet med mer ligger på [regjeringens nettsider](#).

Vurdering

Solkraft og pbl.

Solkraft blir stadig mer aktuelt etter de siste årenes teknologiutvikling, høye kraftpriser og kostnadsutvikling. Det er sannsynlig at solkraft vil få en større rolle i det norske kraftsystemet framover. Med forslaget om områderegulering vil kommunene få den samme myndigheten over utvikling av solkraftprosjekter som for vindkraftprosjekter. Reglene om områderegulering for vindkraftanlegg ble innført 1. juli 2023, og nå får vi altså de samme reglene for solkraftanlegg.

For Kvinesdal sin del betyr dette at Å Energi sine planer om solkraftanlegg på Kvinesheia må gjennom en områderegulering først, noe som betyr at kommunen kan si ja eller nei tidlig i prosessen. Både fra et utbygger- og et innbyggerperspektiv er det en fordel at lokaliseringen og de overordnede rammene for utbyggingen avklares tidlig. Kommunedirektøren foreslår å støtte forslaget.

KU-forskriften og forhåndsmelding

Når det gjelder kraftledninger så har vi en sak i Kvinesdal som vi kan bruke som eksempel. Glitre Nett AS jobber med ny 132 kV linje mellom Vallemoen og Kvinesdal. Linja er om lag 35 km lang, og siden dagens krav om melding slår inn på 15 km, så ble linja forhåndsmeldt. I meldingsrunden kom det inn et nytt forslag til trasé fra noen grunneiere i Kvinesdal. Dette forslaget valgte Glitre Nett å konsekvensutrede og ta med i søknaden, og forvaltningsutvalget støttet den nye traséen i høringsuttalelsen sin (sak 40/23). Med de nye reglene om forhåndsmelding først på 50 km lange linjer, så ville grunneierforslaget ikke kommet inn før etter at konsekvensutredninga var gjort og søknaden sendt, og da er det vanskeligere å gjøre endringer.

Eksempelet fra Kvinesdal viser fordelene med forhåndsmelding. Gode ideer kommer tidlig inn og tiltakshaver har god anledning til å ta ideene med seg videre i søknadsprosessen. 132 kV linjer er store og krever mye inngrep, og det er viktig at de beste løsningene blir valgt. Å flytte grensa for forhåndsmelding til 50 km for å forenkle saksgangen og få nytt nett raskere på plass, kan gå på bekostning av de gode løsningene. Kommunedirektøren mener dette ikke er veien å gå og foreslår å beholde dagens grense på 15 km.

For solkraftanlegg så er kommunedirektøren enig i forslaget om plikt til forhåndsmelding. Spørsmålet er hvor store anleggene kan være før kravet slår inn. Departementene foreslår ei grense på 30 MWp, noe som tilsvarer et arealbeslag på om lag 300 dekar. For sammenligningens skyld så er fabrikkområdet til Eramet på rundt 220 dekar, mens Knabensanden (deponiet til høyre for veien) er på 300 dekar. Dette er store områder med potensiale for mye konflikter. For å sikre at de beste løsningene kommer på bordet tidligst mulig, bør kravet om forhåndsmelding slå inn tidligere. Kommunedirektøren foreslår ei grense på 10 MWp som tilsvarer et arealbeslag på 100 dekar.

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Konsekvenser for barn og unge

Ingen

Konsekvenser for klima og miljø

Det er viktig at det er de beste løsningene som blir valgt når vi skal bygge ned natur.

Kommunedirektøren mener kravene til meldingsplikt må slå inn tidligere enn departementene legger opp til.

Konsekvenser for folkehelse

Ingen

Konklusjon

Kommunedirektøren foreslår å støtte forslaget til endringer i pbl. for solkraftanlegg, men mener at kravene til meldingsplikt for solkraftanlegg og 132 kV kraftledninger må slå inn tidligere.

RETT UTSKRIFT

DATO 1.februar.2024